

قصیده: شعری که مصراع اوّل با مصراع‌های زوج آن هم‌قافیه است و تعداد ابیات آن از پانزده

بیت بیشتر است. بنابراین اگر بخواهیم نمودار هندسی قافیه را رسم نماییم این گونه است:

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

تاریخچه‌ی قصیده:

قصیده شعری است که از نیمه‌ی قرن سوم هـ. ق. در ادبیات فارسی به تقلید از شعر عربی پدید آمد. این گونه شعر از آغاز شعر فارسی (قرن سوم) تا روزگار ما مورد توجه شاعران بوده، اما روزگار اقتدار و رواج فوق‌العاده‌ی آن، قرون سوم تا ششم هـ. ق. است.

یادآوری چند نکته‌ی دیگر درباره‌ی قصیده:

۱- مَطَّلَع: بیت نخست قصیده، «مطلع» نامیده می‌شود.

۲- مَقْطَع: بیت آخر قصیده «مقطع» نامیده می‌شود. مقطع برای شاعر موجب

حُسن خِتام است

۳- تخلص: در قصیده به دو معنی است:

۱- رابط میان مقدمه با تنه اصلی قصیده

۲- نام شعری که معمولاً در بیت پایانی (مقطع) می آید.

معمولاً شاعر، تخلص (نام شعری) خود را در قصیده می آورد.

۴- تجدید مطلع: مطلع قصیده، مُصْرَع است. حال اگر در میان قصیده‌ای بیتی

مُصْرَع بیابد، گوئیم که شاعر «تجدید مطلع» کرده است. این کار زمانی صورت

می گیرد که شاعر بخواهد از مطلبی به مطلب دیگر برود.